

Malene Wilken

Skibet er ladet med eventyr

– to år i Middelhavet

Frydenlund

Skibet er ladet med eventyr

– to år i Middelhavet

1. udgave, 1. oplag, 2012

© Forfatteren og Bogforlaget Frydenlund

ISBN 978-87-7118-061-9

Forlagsredaktion: Vibe Skytte

Grafisk tilrettelæggelse: Claus Nielsen

Omslagslayout: AURVIG GRAFIK

Grafisk produktion: Ednas Print, Slovenien

Fotografer: Malene Wilken, Lasse Jarl, Benedikte Jarl, Lone Jarl, Ulla Jarl, Jørgen Jarl og Allen Campbell

Illustration side 11 af coverbilledet til cd'en Helle For Mig: © Sony Music & Helle For Mig

Korrektur: korwitt.dk

Kopiering fra denne bog eller dele deraf er kun tilladt i overensstemmelse med overenskomst mellem Undervisningsministeriet og Copydan. Enhver anden form for kopiering er uden forlagets skriftlige samtykke forbudt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Undtaget herfra er korte uddrag i anmeldelser.

Bogen er tilegnet eventyrere i alle aldre.

Tak:

Til mit fantastiske netværk for opbakning både før, under og efter turen.

Til besætning og gaster for de mange skønne oplevelser.

Til Lasse Jarl, Martin Møller, Eva Hede, Michael C. Svendsen, Lars Vigild, Alessandra Sicuro og Helle Mortensen for assistance og konstruktiv kritik, mens jeg skrev bogen.

Til forlaget, der har hjulpet mig med at gøre drømmen om at skrive til virkelighed, og til læserne, der vil bruge tid på at læse, hvad jeg har skrevet.

Bogforlaget Frydenlund

Alhambravej 6

DK-1826 Frederiksberg C

tlf.: 3393 2212

post@frydenlund.dk

www.frydenlund.dk

Tilmeld dig forlagets nyhedsmail på www.frydenlund.dk/nyhedsservice.

Indhold

Velkommen om bord	7
Forberedelser	8
Er vi der nu? På jordomsejling i Danmark	16
Første gæsteflag	19
Kanalrundfart gennem hollandske haver	21
Med tidevandet til Frankrig	23
»Some shitty waters«	27
Den Engelske Kanal – the french way	30
Blikstille på Biscayen	33
Nye venner i Nordspanien	39
Skibet er ladet med smukke strande og søde mennesker	43
Skibet er ladet med jul	50
Seje små sømænd	52
Mellem to verdensdele	55
Det stod der ikke noget om i brochuren!	59
Nyt land, ny verdensdel	60
Skibet er ladet med proviant	62
En helt anden verden	64
Blæse være med blæsevejr	66
Børn om bord	70
Mangler midt i eventyret	73
Turister langs Costa del Sol	75
Natten er din egen – eller er den?	77
Delfiner til morgenkaffen og hvaler til frokost	78
Det søde ankerliv på De Baleariske Øer	83

Landkrabber for en dag	91
Så meget at se – så lidt tid	93
Torden og lynild	100
Land i sigte	103
Sommer på Sardinien	105
Nye planer	110
Kurs mod fastlandet	112
Badeferie i Det Ioniske Hav	121
Vendepunkt	132
Bella Italia	137
Smuttur til Sicilien	142
Mareridt i den mørke nat	147
Kurs mod fastlandet og en feriehavn	150
Blæst inde mellem to kulturer	163
Efterår i Det Tyrrhenske Hav	170
Er det slut nu?	183
Vintersejlads	185
Juleferie	189
Cap Corse tur/retur	192
Tosset med Toscana	197
Forår langs den franske riviera	202
Sidste sejlads i Middelhavet (for denne gang)	214
På kanaler op gennem Europa	218
Kurs mod hverdagen	225
Teknik om bord og løbende vedligehold	228

En helt anden verden

På vej til Smir, den marina vi lå i, mens vi var i Marokko, fik vi besøg af et par delfiner og turens første skildpadde. Skildpadden var ca. en meter lang og svømmede stille og roligt forbi båden med hovedet over vandet. Efter at have været på havnekontoret i Smir skulle vi forbi politiet og toldkontoret, hvor vi fik stemplet vores pas. Noget bryskt fortalte politimanden, at han og en tolder ville komme om bord for at sikre sig, at vi ikke indførte noget ulovligt. Det fik de selvfølgelig lov til, og skipper nåede lige at tømme vasketøjsnoren, der hang i kahytten, for undertøj, inden de noget forlegne stod på kajen og pludselig ikke havde så travlt med at komme om bord. Vi spurgte dem, hvilke ting, det var de ville kigge efter, og måtte skuffe dem med, at vi ikke havde andre våben om bord end dem, som Sebastian (der den dag var klædt ud som konge) opbevarede i børnekahytten.

I Smir lejede vi en bil og tog på opdagelse i den nordlige del af Afrika. Vi pakkede kufferterne og fik lagt Æfnitýr på en plads i havnen, hvor hun lå godt beskyttet, hvis et uvejr skulle komme forbi, mens vi var væk. Det var underligt at forlade båden, men dejligt at komme lidt ind i landet, der både bød på storslået natur og dybfattigdom. Det var meget betagende og utrolig smukt at køre rundt i bjergene, hvor geder, får, æsler, muldyr, heste, høns og mennesker i skøn forening gik langs vejen. Alle vegne, hvor det lod sig gøre, græssede får og køer, og det forklarede måske nogle af de mange mennesker, der vadede rundt langs vejen – både på motorvejen og landevejen.

Vi syntes, vi var blevet gode til at slæbe, men måtte se os slået med flere længder af marokkanerne. På de lange øde vejstrækninger kunne man se mennesker og dyr til baglæggelse store afstande med alskens pakkenelliker på ryggen. På et tidspunkt så vi på landevejen en kvinde i 30'erne, der i et klæde på ryggen bar en stor gasflaske.

På et marked i byen Fez fik vi syn for et noget anderledes forhold til fødevarerhygiejne, end vi er vant til. På et lille klapbord havde en gam-

Markederne i Marokko var langt fra lige så tillokkende som dem, vi var blevet vant til.

mel mand lagt et udvalg afferskspæk, kom ave og andre indvoldet i solen. Han reagerede ikke, da en dame med tydeligt beskidte hænder mærkede på de udstillede varer, inden hun gik videre. I en anden by så vi ferskfisk og grøntsager ligge side om side på nogle plastposer på jorden, mens mudder og regnvand løb forbi.

I en lille by i bjergene så vi et par steder, hvor man kunne få skrevet breve på nogle gamle skrivemaskiner. Det var som at befinde sig i to århundreder på samme tid. Æsler med varer, knallerter med lad, affald og mennesker med under halvdelen af egne tænder myldrede rundt mellem hinanden, og midt i det hele kunne man støde på noget så (i forhold til resten af gadebilledet) fejlplaceret som en hæveautomat.

Inden vi sejlede fra Ceuta, var vi blevet opfordret til at holde godt fast i vores børn, mens vi var i Marokko. Blandt andet en marokkansk rengøringskone, der arbejdede på havnen, kiggede os intenst i øjnene, mens hun mindede os om at passe godt på børnene. Selvfølgelig passede vi på børnene, men ikke mere end vi gjorde i resten af Middelhavet, og vi var på intet tidspunkt nervøse for hverken deres eller vores egen sikkerhed.

Ved siden af Smir marina lå et supermarked, der sikkert har et udmærket sortiment om sommeren. Da vi var der lidt uden for sæsonen, var det småt med andre varer end drikkevarer og chips. På vej tilbage fra vores lille rundtur i landet kørte vi derfor forbi et stort supermarked og købte madvarer og ferskvand. Siden vi forlod Danmark havde vi vænnet os til udelukkende at bruge det vand, der var i hanerne på bådebroerne til madlavning og vask. Drikkevandet, der sydpå nærmest er gratis i forhold til danske priser, købte vi i dunke med enten 1,5 eller 5 liter. Det var måske ikke nødvendigt alle steder, men vi syntes, det havde været ulejligheden værd, da vi i juni 2011 sluttede turen uden at have været plaget af diarré overhovedet. Det vand, der var på broen i Smir, lugtede så kraftigt af klor, at vi ikke ville hælde det i vandtanken, så den lille bil blev fyldt godt op med både mad og vand, inden vi afleverede den igen.

Det havde været spændende at møde den marokkanske kultur, men der var endnu meget Middelhav, vi skulle se, så vi kastede fortøjningerne og sejlede videre.

Man kan som regel låne strømstik i marinaerne sydpå. Vores båd brugte det mindste af det i den samling, Sebastian står med.

Blæse være med blæsevejr

Lasse styrede os uden om destore træstammer, der flød rundt i vandet.

Natten inden vi sejlede fra Marokko blæste det kraftigt, og vinden hylede i riggen. Vinden skulle ifølge vejrudsigten lægge sig i et halvt døgn tid næste morgen for så at blive afløst af et kraftigt uvejr, der ville vare en uges tid. Området omkring havnen i Smir var ikke så spændende, at vi havde lyst til at blive en hel uge mere, og vi ville gerne videre ud på nye eventyr. Vi valgte derfor at sejle tilbage til Ceuta, hvor vi vidste, båden ville ligge godt beskyttet, når uvejret kom, og hvor der både var gode udflugts- og indkøbsmuligheder.

Nattens blæsevejr rejste nogle gevaldige bølger, der blev brudt på tværs af havnehullet. Mens jeg afregnede, tog skipper tid på de største bølger: Der var halvandet minut imellem – lige tid nok til at runde molehovedet og komme forbi et stykke uden for havnen, hvor der var fare for, at båden kunne blive kastet op på nogle sandrevler ved siden af havnehullet. Der blev kigget noget fra de andre både, da vi med fuld koncentration sejlede hen mod havneindløbet. Planen holdt, vi gik 7 knob over grunden, kom godt ud af havnehullet og direkte ud i brændingen med fulde sejl og højeste omdrejninger på motoren. Inden længe var vi så langt ude på havet, at vi ikke behøvede bekymre os om at blive kastet ind på sandrevlerne. Vi havde regnet med at få en hård tur, og det fik vi! I den to timer lange sejl tur fra Smir til Ceuta boltrede vi os i seks meter høje bølger, der kom fra alle retninger.

Lasse blev surret fast bag roret, minimatroserne blev søsyge, og jeg gjorde endnu engang, hvad jeg kunne for ikke at blive det. Båden og de delfiner, der på et tidspunkt svømmede ned ad bølgerne ved siden ad

båden, var de eneste, der var upåvirkede af vejret. Da minimatroserne var færdige med at kaste op, lagde de sig til at sove. Jeg koncentrerede mig om hverken at brække mig eller tude over at være, hvor jeg var, og Lasse holdt øje med, at vi ikke kolliderede med de store træstammer, der flød rundt i vandet.

Det var en rigtig dejlig fornemmelse at sejle ind i havnen i Ceuta, hvor vi pustede ud, mens det lovede uvejr blæste forbi. Vi var så heldige, at der en aften, mens vi var blæst inde, var karneval i byen. Et utroligt farverigt optog indtog byens strøg, der var pakket med tilskuere – de fleste også klædt ud til lejligheden. Der var både penge og prestige på spil for de mange grupper, der deltog i optoget, og der var virkelig gjort noget ud af det. Store fjerdragter prydedes med smukke kvinder og mænd, der dansede på en vogn, børn i SvampeBob-kostumer dansede rundt i et væld af sæbebobler, og på en anden vogn sang en kvindeligt slikket pind til nogle klavnes musik. Der var fest over hele byen, og vi var endnu engang glade for, at vi havde valgt at sejle tilbage og få denne oplevelse med.

I mange havne blev der hængt friske vejrudsigter op ved havnekontoret hver morgen, men det var langt fra tilfældet alle steder. Vi havde ikke været på lang tur ret længe, før vi foretrak at hente vejrudsigterne på nettet, når vi om aftenen sad i båden og planlagde næste dags sejlads. Det kan være sin sag at hitte rundt i de forskellige skalaer, der fortæller om de forventede vindstyrker og huske på, hvad meter i sekundet svarer til i knob, eller kilometer i timen. Mange steder i Middelhavet refereres der til vindstyrke på Beaufort-skalaen, som vi efterhånden lærte at omsætte til de betegnelser, vi kender fra DMI.

Da jeg efter nogle dage i Ceuta endelig kunne gå op på havnekontoret for at betale, spurgte Frode forundret, om vi ville sejle ud i dag – med børnene? Da jeg bekræftede, at det var planen, gik snakken – den bekymrede af slagsen – mellem Frode og en lokal fisker, der lige var inde for at få en sludder og bladde i avisen. Frode tog en frisk vejrmeddelelse på sin telefon og forklarede, hvordan de sorte skyer, der lå over bjergene ved Tanger, ville give os en sigtbarhed på nul; nada. Han fortalte også, at der var lovet kraftig vind om eftermiddagen. Vi vidste godt, det skulle regne og havde også set, at der skulle komme kraftig vind senere på dagen, men ifølge vejrudsigten skulle den først komme, når vi efter planen var kommet i havn igen. Jeg måtte love Frode at kalde Tarifa Trafico på VHF-radioen, inden vi sejlede ud, for at få endnu en frisk vejrudsigt – hvis vi altså insisterede på at sejle ud i det vejr.

Efter et hurtigt skippermøde blev vi enige om at lytte til de lokale. Vi havde brug for en god sejl tur oven på turen fra Smir og havde hørt skræmmende historier om, hvordan vejret i Middelhavet kunne skifte med kort varsel. Rygtet fortæller, at kun 60 % af vejrudsigterne for Middelhavet passer. Det skyldes efter sigende, at der er så mange bjerge i området, som 'forstyrrer' vejret så meget, at det er svært at lave præcise vejrudsigter. Vi kom snart til at finde os selv i koret af frustrerede sejlere i Middelhavet, hvor vinden havde en tendens til at komme fra en helt anden retning og i en anden styrke end den lovede. En sejler, vi

Atlasbjergeneforsvandt bag de høje bølger.

mødte i Italien, overvejede at sejle baglæns ud af havnen for på den måde at snyde vinden til at blæse i den rigtige retning.

Inden vi stak til søs, tænkte vi ikke så meget over, hvor stor en del af hverdagen, der foregår via internettet. Selvom vi nød at være stået af ræset derhjemme, savnede vi af og til at have en internetforbindelse om bord. Da vi tog af sted, var det temmelig dyrt at anskaffe sig det udstyr, der skulle bruges for at have mobilt bredbånd om bord, så det valgte vi fra, da vi udstyrede båden. I nogle havne var der frit internet med i havneprisen, men det var ikke altid forbindelsen virkede eller varsærlig kraftig. Vi nød det, når vi var blæste inde i havne med en så god forbindelse, at vi kunne tale med familie og venner via Skype, eller miniatroserne kunne spille Oline på computeren, mens uvejret hærgede. I de havne, hvor der ikke var trådløst internet, blev det en sport at finde ud af, hvilke barer der havde det – og helst en så stærk forbindelse, at man kunne fange den i cockpittet.

I Ceuta blev vi nærmest stamgæster på den lokale McDonalds, hvor ugnernetonsederundtpå utsaljebanen, mens Lasse og jeg benyttede den gratis internetforbindelse over en kop kaffe eller to.

Aftenen inden vi tog af sted fra Ceuta, havde vi besøg af et hyggeligt tysk par, der var af sted i en fantastisk flot Najad 360 (skippers drømmebåd, der dog ligger lidt uden for vores budget). De havde tidligere sejlet meget i Middelhavet og mente også, vi burde kunne tage af sted med den vejrudsigt, der var lovet til dagen efter. De rådede os til at tage af sted så tidligt på dagen som muligt, så vi kunne være i havn inden vinden byggede op om aftenen. Vi fulgte deres råd og stak af sted ud i en meget flot morgen.

Allerede inden vi var kommet ud af havnen og forbi de monumenter, der viser, hvordan Herkules skabte Gibraltarstrædet ved at dele klipperne, var miniatroserne på dækket for at spejle efter delfiner og skildpadder. Vi var ikke kommet langt fra havneindløbet, før der lød begejstret jubel på fordækket. Lige dér et par meter fra båden svømmede den størsteschildpadde, vi nogensinde havde set. Det var en læderschildpadde på omkring halvanden meter, og vi var vilde af begejstring over at have set den. Vi havde håbet på at få nogle store naturoplevelser sammen og blev nogle uger senere klare over vores fantastiske held, da en marinebiolog fortalte os, hvor sjældne læderschildpadder er.

Over middag friskede vinden op, lidt tidligere end vi havde regnet med, og mens jeg passede roret, gik skipper på dæk for at rebe ned. Bølgerne blev højere, vinden blev kraftigere, og jeg fik lyst til at over-

drage kommandoen på broen til skipper, der trods alt havde nogle flere års sejlererfaring i sin bagage. Menså tog jeg en beslutning; to års undervisning og en god portion sund fornuft burde kunne bruges i forening. Jeg bed tændernesammen, og min ubegrundede usikkerhed blev overvundet. Der skulle styres en del, når båden skulle gennem bølgerne, der også her kunne finde på at komme fra alle retninger, men pudsigt nok gik det helt fint, når jeg bare huskede at gøre, som vi havde lært. Det var en meget stolt skipper inde, der styrede det gode skib i havn på Costa del Sol.

Det havde været en god dag på søen, og det var dejligt, at vi kunne komme ud på vandet igen efter at have været blæst inde. En evig udfordring, når man sejler, er, at man sjældent er herre over, hvornår man kan tage af sted. Vejret bestemmer, hvor sikker og behagelig en sejlads man får, og er nok det største samtalemønne, vi har haft på turen. Det kan være fristende at lave aftaler om at mødes med nogen et bestemt sted på et bestemt tidspunkt, men vi vil på det kraftigste anbefale, at man holder sig fra det. De få gange, vi kom til at love at være et bestemt sted på et bestemt tidspunkt, blev vi pressede og usikre på, om vi kunne nå frem. Et pludseligt skift i vejret midt i en periode med stabilt vejr kan give mange bekymringer for, om planen mon holder. Vi nåede (næsten) at blive gode til at lade være med at lave for mange aftaler, for det kan være svært at lade være, hvis der er godt selskab i sigte.

Estepona, der var vores første stop på den spanske sydkyst, var en hyggelig lille by med en god havn. Det kunne mærkes, at vi var kommet til Costa del Sol, for fredag og lørdag aften var der gang i den på havnens barer og diskoteker. De andre dage var der rimelig fredeligt. Havnen rådede også over en vaskemaskine og en tørretumbler, og selv om ingen af dem virkede fabelagtigt, var vi glade. Sæbevand passerede, men vaskede ikke tøjet, der var næsten tørt, når det kom ud efter 45 minutter i tumbleren, så begejstringen kunne ligge på et meget lille sted, da jeg havde været på vaskeriet. Men samtidig var det første gang i tre måneder, vi havde så let adgang til den slags luksus. Der havde ikke været hverken vaskemaskine eller tørretumbler i de havne, vi havde besøgt, og hvis man skal på renseri for at få vasket tøj, kan man hurtigt finde bunden af skattekisten. Til den daglige vask af T-shirts og lignende havde vi bundet et par spande med låg på dækket, der fungerede som vaskemaskiner, mens vi sejlede. Det kan være hårdt arbejde at håndvaske så meget tøj, som en familie på fire producerer, men det kan lade sig gøre.

Det ene flotte optog efter det andet dansede forbi os på strøget i Ceuta.

Børn om bord

Tæt på havnen i Estepona var der ikke mindre end tre gode legepladser samt en butik, hvor vi kunne købe lampeolie; der havde vist sig at være svært at finde uden for Danmark. Vi brugte olien til den lampe, vi hyggede os ved om aftenen i cockpittet samt til vores ankerlanterne, så det var en kritisk ting at løbe tør for. Det var vigtigt for Lasse og jeg, at minimatroserne kunne komme på legeplads og boltre sig, når vi

Minimatroserneelskede, når det regnede, for så stod den på regnvejrspandekager.

➤ Marie leger med klodser i kahytten.

var i havn. De steder, hvor der var for langt til nærmeste legeplads, blev de iført redningsvest og fiskenet sammen med en klar besked om, hvor langt væk fra båden, de måtte gå. Nogle gange viste det sig at være lidt svært at huske i jagten på krabber, rejer og multer, så vi bandt fangstspanden til broen ved siden af båden – så vidste vi, at de med mellemrum ville komme tilbage.

Hvis legepladsen lå på stranden, som de tit gør ved Middelhavet, gik der ikke længe, før begge børn sad og legede i sandet. Hvis det var vindstille, når vi sejlede, elskede de at svinge sig i skøderne til forsejlet (tovværket, der er bundet til den nederste del af forsejlet) eller hoppe højt på fordækket, når bølgerne var store nok. De brugte meget tid på at lave perleplader eller på at sidde og tegne, mens vi sejlede. Hvis de kunne få lov, ville de male med vandfarver, men det var en fornøjelse, der kun var mulig, når vi var i havn eller sejlede i meget stille vejr.

Når de selv kunne vælge, skulle det meste af dagen gå med at se film eller spille computerspil. De dage, hvor vi sejlede langt, fik de lov til at bruge lidt mere tid foran computeren end til hverdag, men vi prøvede så vidt muligt at finde på noget andet at lave. Vi brugte meget tid på at læse bøger eller synge sammen. Det var ikke altid, det lød lige kønt, men det var rigtig hyggeligt og en god beskæftigelse, hvis vejret var lidt hårdt.

Sebastian gynger i skøderne til forsejlet.

☞ På legeplads i Spanien.

Minimatroserne leger med de franske piger i havnen i Camerota (fra venstre: Marie, Lucie, Ilhane og Sebastian).

De lavede på et tidspunkt hver sin bog. Inspirationen kom fra en godnathistorie, skipperdigtede langs den portugisiske kyst. Minimatroserne tegnede, og jeg skrev teksten, som de små dikterede ud fra hukommelsen.

Nogle af de udfordringer, vi havde forudset hjemmefra, viste sig slet ikke at være problemer, da vi kom af sted, og noget af det, vi regnede med ville komme af sig selv, viste sig at være vældig besværligt. Minimatroserne meldte i begyndelsen af turen klart ud med den holdning, at hvis de andre børn, vi mødte undervejs, ikke talte dansk, så gad de ikke lege med dem. Lasse og jeg var glade for, at de legede så godt sammen, men havde glædet os til at se dem få nye venner i de forskellige havne. Der skulle gå halvandet år, inden de reviderede deres opfattelse og legede med et par franske piger, der også var på langfart med deres familie. De to piger var de eneste udenlandske børn, minimatroserne legede med i de lidt over to år, vores rejse sammenlagt tog. På trods af at de ikke kunne tale sammen, spillede de kort, malede, så film og legede tagfat sammen de dage, vi var så heldige at være blæst inde i samme havn.

Hvis der ikke var andre danske børn i nærheden, klarede de sig med hinandens selskab. Men behovet for at lege med andre (danske) børn var til stede under hele turen. På Mallorca mødte vi – eller rettere ind-

Marie i sejlerekole hos Lasse.

➤ Minimatrosene tegner i kahytten.

Sebastianfangerkrabber på ankomstbroen, mens der bliver ordnet papirer på havnekontoret.

fangede Sebastian – en dansk familie på ferie. Vi lå for anker i en bugt uden for et temmelig turistet område. Jeg var med en bog under armen taget på stranden med ungerne, mens skippervar på jagt efter lampeolie. Sebastian gik på stranden og spejdede efter danskere, mens Marie legede i vandkanten. På et tidspunkt var der bid, og det var imponerende at se, hvor hurtigt han fik indfanget et par danske drenge og deres forældre. Jeg sad lidt væk og kunne ikke lade være med at være fascineret over den iver, der blev lagt for dagen. Hver gang en af tilhørerne gjorde mine til at fortsætte deres strandtur, blev de bremset af endnu en historie om, hvilke oplevelser og overvejelser vi havde haft på turen. Det var alle anstrengelserne værd, for inden længe kunne de fire børn lege uforstyrret, mens de voksne filosoferede på stranden. Dagen efter prøvede vi for første gang at sejle en tur bare for hyggens skyld, da vi sammen med vores nye venner besøgte en lille uforstyrret bugt.

